

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА



МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2019 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2019. – 230 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеєва І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – к.е.н., доц.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом №2 від 01.10.2019 р.

виду. Так неплатоспроможний постачальник формує дебіторську заборгованість для кредитодавця. В свою чергу у останнього виникає потреба у додаткових обігових коштах. Для вирішення цієї проблеми суб'єкт господарювання звертається до фінансових установ. А далі вже все залежить від внутрішньої та зовнішньої ситуації навколо підприємства.

Для мінімізації ймовірності появи фінансових ризиків можна виділити такі основні дії з боку підприємств:

- 1) Ретельний аналіз та підбір контрагентів;
- 2) Забезпечення ефективного управління фінансами;
- 3) Створення фінансових резервів у випадку надзвичайних ситуацій;
- 4) Створення резервів для поповнення обігових коштів.

Література

1) Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" [Електронний ресурс]. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04>.

2) Офіційний сайт Національного банку України – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bank.gov.ua>

3) Андросова О. Ф. Чинники формування кредитних ризиків та їх наслідки для банківської системи України в умовах фінансової кризи [Електронний ресурс] / О. Ф. Андросова, І. В. Михайлова // Ефективна економіка. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=142>.

ОГЛЯД РИНКУ М'ЯСА ТА М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ

**Петков О.І., аспірант кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій**

Насьогодні споживання продукції підприємств м'ясопереробної галузі, займає суттєву частку у раціоні людини. Від розвитку цієї галузі залежить забезпечення населення України необхідними продуктами харчування, що виробляються з м'яса. Основним ресурсом, який забезпечує стабільний розвиток цієї галузі є наявність необхідної кількості худоби. Але на сьогоднішній день цей показник зазнає щорічне скорочення. Для визначення основних шляхів виходу з такої ситуації необхідно провести аналіз цього сегменту ринку, а саме визначити спрямованість розвитку виробництва та реалізації продукції м'ясопереробної галузі.

Але зараз в Україні наявна тенденція до скорочення поголів'я худоби, тому для подолання цієї кризи необхідно проаналізувати сучасний стан виробництва та реалізації продукції м'ясопереробної галузі для виявлення причини негативних явищ.

На сьогодні задоволення потреби у м'ясі відповідно до медичних норм споживання продуктів харчування становить 65%. При цьому основну частку займає саме м'ясо птиці і кожного року його масова частка зростає.

Тому доцільним буде в першу чергу розглянути саме ринок м'яса птиці. Даний ринок має доволі великі темпи розвитку, оскільки виробництво даного виду продукції має швидкі темпи обігу і при цьому доволі низьку собівартість. Український ринок курячого м'яса є чітко структурованим, 90% відсотків ринку займають вісім компаній, серед яких найбільшу частку займають:

- 1) "Миронівський хлібопродукт" – виробляє близько 50% від промислового виробництва курятини в Україні;
- 2) "Комплекс Агромарс" - близько 14%;
- 3) Птахокомбінат Дніпровський" – 7,5%;
- 4) "Агроовен" – 6%;
- 5) "Володимир-Волинська птахофабрика" – близько 3%.

Якщо говорити про загальну структуру виробництва м'яса в Україні, то тут спостерігається досить однакова тенденція протягом останніх років. Результати представлені в таблиці 1 згідно з даними Державного управління статистики[1].

Таблиця 1 – Статистика виробництва м'яса у 2013-2017рр.

Найменування	Рік				
	2013	2014	2015	2016	2017
Виробництво яловичини, тис. т.	87,5	72,2	70,7	74,3	75,3
Виробництво свинини, тис. т.	222,3	239	247,4	245,4	232,6
Виробництво м'яса курей, тис. т.	849,7	737,9	833	888	850,8

Виробництва м'яса в Україні є доволі мінливим. Так, виробництво яловичини у 2014 році склало 72,2 тис. тон на рік, що на 17% менше ніж у 2013 році, падіння продовжилось і у 2015 році. У 2016-2017 роках виробництво яловичини дещо збільшилося та склало 74,3 та 75,5 тис. т відповідно. При цьому дане збільшення не є показовим, щоб можна було сказати про відродження виробництва КРС, адже воно складає 5% у 2016 році порівняно до 2015 року та 1,3% у 2017 році порівняно з 2016 роком.

Виробництво свинини має протилежно тенденцію до виробництва КРС. Так з 2013 року до 2015 року спостерігалось стійке зростання обсягів виробництва свинини, в середньому на 5 % на рік, з 222,3 тис. тон у 2013 році до 247,4 тис. т у 2015 році. У 2016 році порівняно з 2015 роком виробництво скоротилося на 1%, а у 2017 порівняно з 2016 вже на 5%.

Виробництва курятини загалом показує тенденцію зростання виробництва після значного падіння у 2014 році. Так у 2014 році виробництво курятини зменшилося на 13%, з 849,7 тис. т до 737,9 тис. т, а вже у 2015 році зросло на 12,8%. У 2016 році приріст склав вже 7%, а у 2017 році загальне виробництво м'яса курячого знизилось на 5%.

Досить значною ланкою ринку мяса та м'ясопродуктів є ринок ковбасних виробів. Близько 99 % ринку займають саме вітчизняні продукти, що свідчить про продовольчу незалежність у цьому сегменті. Згідно з статичними даними протягом 2014-2015 років спостерігається скорочення виробництва ковбасних виробів. Така ситуація склалася за двох обставин: перестали враховуватися

статистичні дані Донецької і Луганської областей та АР Крим, а також за рахунок зниження попиту на дану продукцію.

Насьогодення існує ще одна негативна тенденція на ринку ковбасних виробів – це перерозподіл виробництва між продуктами м'ясопереробки різного ступеня якості. Так, у магазинах стало більше ковбасних виробів «першого» та «другого» сорту, які є більш дешевими. Структура виробництва ковбасних виробів виглядає наступним чином:

- 1 місце - сосиски, сарделі та варені ковбаси з показником у 66%.
- 2 місце - напівкопчені ковбаси з часткою 18,6% [3].

Така структура виробництва свідчить про доволі низьку купівельну спроможність населення України.

На сьогодні на вітчизняному ринку працює близько 300 підприємств, більшість з них знаходяться на території Харківської, Київської, Дніпропетровської, Миколаївської, Рівненської, Вінницької та Львівської областях.

Згідно моніторингу ринку ковбасних виробів Міністерства аграрної політики і продовольства, майже 50% ринку займають великі компанії, серед яких "Ятрань", "Алан", "Глобинський м'ясокомбінат", "Фаворит плюс". Майже 20% ринку охоплюють регіональні виробники та близько 30% - дрібні виробники яких за оцінкою на ринку більше тисячі [2].

Але не зважаючи на наявність великої кількості виробників та внутрішню забезпеченість, щорічно спостерігається зниження завантаження виробничих потужностей. Якщо в попередньому році цей показник складав 70-75 %, то на сьогоднішній день близько 50%.

В Одеській області найбільшими виробниками ковбас виступають: СП ТОВ «Векка», ПП Фірма «Гармаш», ПП «СЕГРУС», ТОВ «ТИТАН».

Найбільш успішними та прибутковими виявилися підприємства, які ще до кризи почали формувати вертикально-інтегрований ланцюжок від вирощування сировини до реалізації готової продукції. Такі суб'єкти господарювання на сьогоднішній день, є найбільш привабливими для інвесторів.

Аналіз виробництва м'яса та м'ясопродуктів на внутрішньому ринку України показав нерівномірну тенденцію за видами м'яса. Так виробництво свинини та яловичини має сталу тенденцію до щорічного зменшення. При цьому виробництво курятини зростає.

Причиною даної ситуації може виступати зниження загальної купівельної спроможності населення та загального підвищення витрат на утримання КРС та свиней.

Література

1. Державна служба статистики України: [Веб-сайт]. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 28.09.2019).
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України: [Веб-сайт]. URL: <https://minagro.gov.ua/ua> (дата звернення: 29.09.2019).

3. Ковбасні ряди: про стан ринку знакового для українців продукту // Pro Consulting: Аналітика ринків. Фінансовий консалтинг: [Веб-сайт]. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/kolbasnye-ryady-o-sostoyanii-rynka-znakovogo-dlya-ukraincev-produkta> (дата звернення: 28.09.2019).

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Баранюк Х.О., аспірант, асистент кафедри обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій**

Розвиток економіки будь-якої країни, на сьогоднішній день, залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів впливу, тому, на нашу думку, важливим є дослідження питань державного регулювання підприємницької діяльності, вивчення досвіду іноземних країн та удосконалення системи державної підтримки малого бізнесу в країні. Особливо актуальним питання з державного регулювання постає через значну кількість збиткових підприємств в Україні, які не мають можливостей та важелів для швидкого реагування на зміни у зовнішньому середовищі національної та міжнародної економіках та на протидію зовнішнім та внутрішнім факторам впливу. На нашу думку, в наш час, є неможливим створення стабільної та конкурентоздатної економіки в країні без прийняття активної участі з боку держави у вигляді підтримки та допомоги, через запровадження вдалих методів та засобів з державного регулювання.

Перш за все, розвиток економіки в будь-якій країні залежить від конкурентоспроможності та ефективності діяльності підприємств. Пріоритетними питаннями, що постають перед підприємствами, є підвищення рівня їх конкурентоспроможності та ефективне управління нею. Завдяки підвищенню рівня ефективності підприємства та підвищенню рівня його конкурентоспроможності забезпечується його ефективне функціонування, вагомість серед конкурентних фірм, що виступають на ринку, зростає привабливість для потенційних інвесторів та споживачів продукції, через що забезпечується підвищення рентабельності та прибутковості підприємства.

Ефективність функціонування підприємства, на нашу думку, забезпечується наступним:

- 1) вдалою політикою держави із захисту внутрішнього ринку та вітчизняного товаровиробника;
- 2) гнучкою фінансовою та кредитною політикою з боку держави;
- 3) економічною стабільністю в державі та захищеністю суб'єктів господарювання з боку держави;
- 4) ефективною організацією управління на підприємствах, забезпеченням високої кваліфікації управлінського персоналу та можливістю, завдяки вдалим управлінським рішенням швидко реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єктів підприємницької діяльності;

	економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса	
65.	МАРКЕТИНГОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ НА ОСНОВЕ АНАЛИЗА БАЗ ДАННЫХ Лапицкая О.В., к.э.н., доцент, Шах А.В., Гомельский государственный технический университет имени П.О. Сухого, Беларусь	173
66.	РОЛЬ МАРКЕТИНГОВОЇ СИСТЕМИ В ЕКОНОМІЧНОМУ МЕХАНІЗМІ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ Богданов О.О., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	177
67.	ДЕПОПУЛЯЦІЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В СТАЛОМУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ Лагодієнко В.В., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса, Лагодієнко Н.В., к.е.н., доцент, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Швець О.В., к.е.н., докторант Міжнародний університет бізнесу і права, м.Херсон	180
68.	ЕФЕКТИВНИЙ РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ Машканцева С.О., к.е.н., доцент Національний університет «Одеська морська академія», м. Одеса	182
69.	ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В АПК Турленко Н.В., к.е.н., докторант ОНАХТ, Алексейчук О.О., асистент Міжнародний університет бізнесу і права, м.Херсон	184
70.	МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА Ніколюк О. В., д.е.н., доцент, Донець Л. Я., к.т.н., доцент, Левчук Ю. С., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	186
71.	МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ Каламан О. Б., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	189
72.	НОВІТНЯ КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ І КОРМОВИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ Каламан О. Б., к.е.н., доцент, Козак К. Б., к.е.н., доцент, Сгорова А. В., к.т.н., доцент, Струнова О. С., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	193
73.	АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН Купріна Н.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	197
74.	ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ЯК СПОСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА Скляр Л. Б., к.е.н., доцент, Скляр В. Ю., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	200
75.	РОЗВИТОК ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ Іванченкова Л. В., к.е.н., доцент, Мацкевич К. О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	203
76.	КОМПЕТИТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА З УРАХУВАННЯМ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА Васьковська К.О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	205
77.	ОСНОВНІ ФОРМИ ПРОЯВУ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Дерменжі Д.Ф., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	207
78.	ОГЛЯД РИНКУ М'ЯСА ТА М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	209
79.	ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Баранюк Х.О., аспірант, асистент, ОНАХТ, м. Одеса	212

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-16 жовтня 2019 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових
технологій протоколом № 2 від 01.10.2019 р.

Підписано до друку 01.10.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 13,15.
Тираж 500 екземплярів.

Видавництво «Друк Південь»
Тел.: 0972122975